

Se nekaj, kar pa je zelo važno. Zahteva, o kateri govorimo, mora imeti v nas, v narodu, podlago, da našim poslancem vlada ne bo mogla reči: »Vi želite slovenskih sol, narod vaš pa je le vesel vsake nemške besedice, ki jo prinese otrok iz sole; vi želite, da se pri uradih občuje slovenski, doma pa se pri vas vendar tako rado govori nemški; vaše želje niso želje vašega naroda, torej nimamo povoda, da vam jih izpolnimo«. O da takemu dnevu solnce ne bi nikdar vzšlo! V to svrhu nam je odločno in na vse strani kazati svojo slovensko narodnost, ki se javlja v jeziku, v značaju, v noši in v šegah.

Posebno važno je, da povsod in vsikdar z besedo kažemo, kdo smo, in da smo narod, kateremu je naš jezik ravno toliko vreden, kakor vsakemu drugemu njegov. V družini, v občini, v mestu, pri trgovini, v uradu, povsod bodi tvoja beseda slovenska. Če vidiš, da se viha nos, ne ustraši se, bodi mož, ostani trden, ne zataji svoje matere; misli, da je oni, ki ti postane radi tvojega jezika neprijazen, slabši od tebe, ker je do bližnjega krivičen, in velikodušno se dvigni čez njega; nekoliko časa bo tebi nasproti mrzel, potem se pa bo privadil, ker ne odnehaš, in tem višje te bo spoštoval, ker mora priznati, da si značaj. Namerilo se ti bo tu in tam, da naletiš na trdega inorodca; nič ne dé; če vidiš, da v resnici ne razume slovenski, potem govori z njim, kakor moreš; pa prva beseda naj ti bo vsikdar slovenska. Ali je tebe kedaj Nемеc ali Lah ali Francoz ali Anglež ogovoril slovenski? Ne bodi ti edini na svetu sleva!

Poznamo družine, v kojih sta oče in mati čisto slovenskega rodu; živita v slovenskem kraju, pohajata slovenske veselice, toda z ljudmi govorita, če le možno, nemški, deca njihova pa še jedne besedice slovenske ni slišala iz njihovih ust; takim rečemo: »Če nočete opustiti te brezznačajnosti takoj, vedite, da vas je narod slovenski z zaničevanjem izobčil! Kar velja za govor, to velja za pismo. List tvoj naj je slovenski od nadpisa do naslova. Če se bojiš, da bi mu vsled slovenskega naslova bilo sojeno, bloditi po vseh poštah sveta, predno najde prijatelja tvojega v bližnji vasi, piši naslov tako, da bodo ime, značaj in kraj v imenovalniku, tako-le: N. spr. gosp. Janez Bučar, posestnik, Nova vas, pošta: Poljčane. N. spr. pomeni: Naj sprejme; kraj in pošta, na koja se poštni uradnik ozira, sta v imenovalniku, t. j. v tisti obliki, v koji se nahajata v krajevnem imeniku, ki ga ima vsaka pošta, in tako ni mogoče, da bi list ne prišel rednim potom v določeni mu kraj. Če imaš na lista napisano »v Poljčanah«, krivda sicer ni tvoja, ako list blodi po več tednov po svetu, ampak neslovenskega poštnega uradnika, ki ne pozna mestnika slovenskih samostalnikov ter v svojem imeniku »Poljčanah« seveda zastoj išče, pa škodo le imaš ti. Dobro vemo, da se nasvetovani naslov slovenski ne glasi tako dobro, pa kaj hočemo, dokler nimamo samih slovenskih uradnikov.

Tiskovine, ki ti jih nuja urad, naj si je poštni, ali davčni ali sodiščni, sprejmi le takrat, ako so slovenske; po zakonu imaš pravico zahtevati slovenski receptis, ako je naslov slovenski, slovenske dopisnice, slovenske poštna nakaznice, slovenski poziv, slovensko davčno knjižico i. dr. Imajo pri vseh uradih take (poleg slovenskega je tudi nemško) tiskovine, ker jih morajo imeti, a dajati jih nočejo, da lahko na Dunaj poročajo, slovenski narod ima rajši nemške tiskovine. Tako torej delajmo, in dosegli bodemo, po čemur težimo, dosegli bodemo našo »Združeno Slovenijo«. Da se pa ne bode pozabilo, k čemur smo tukaj opominjali, oziroma da se bo nekaternikom slaba vest vznemirjala tako dolgo, dokler se ne izpreobrnejo, klicali bodemo v »Slovenskem Gospo-

darju«, in to naj storijo tudi drugi listi neprestano: **„Govorite in pišite povsod in vsikdar le slovenski in zahtevajte slovenske tiskovine, držite se tudi slovenskih šeg in slovenske noše!“**

Tekom našega spisa prišel nam je v roke slovenski časnik, ki navdušuje narod za »Združeno Slovenijo« leta 1848., t. j. za združenje slovenske zemlje v jedno kronovino s svojo upravo. Vsako reč o svojem času; sedaj to ne gre. Ostati nam je vendar v okviru zahtev vladne večine, koje del so naši slovenski poslanci. V teh zahtevah pa je razločno izrečeno, da se kronovine ne smejo kršiti. Sicer nam vlada reče: »Tam ste zahtevali to, tukaj zahtevate to; vi ne veste, kaj hočete; bolje si premislite in pridite drugokrat«. Tudi to ne gre, da bi vsi Slovenci, kakor smo tudi čitali, imeli poleg obstanka kronovin le jeden deželni šolski svet, kajti temu je predsednik ces. namestnik, in končno se gospodarska in kulturna stran vendar ne dasta popolnoma ločiti. Če so deželni šolski nadzorniki slovenski in njih delokrog sega čez kronovinsko mejo, in drugače bi tudi ne moglo biti, in če pomislimo, da je za razvoj šolstva deželni šolski nadzornik v prvi vrsti merodajen, in če dalje pomislimo, da je sodstvo do druge instance jedinstveno, in da so nam in jeziku našemu meje, v kojih je on gospod, določene, potem se bode vendar tudi v naši celoti izražala neka jedinstvenost, ki odgovarja slovenskemu značaju. Tudi mi si želimo združene Slovenije leta 1848., ali ob enem se nam zdi modro in torej politično, vsikdar težiti le po tem, kar se da doseči. Le korak za korakom, ne dveh ali treh na krat, sicer pademo. Če smo dosegli to, za kar navdušujemo, storili smo itak orjaški korak. Če smo duševno prosti, dalo se bo tudi drugo v kratkem.

Cerkvene zadeve.

„Venec cerkvenih bratovščin“.

V Ljubljani je začel izhajati s početkom tekočega leta nov cerkveni mesečnik: »Venec cerkvenih bratovščin«, ki ga v vsakem oziru izvrstno urejuje č. g. dr. Frančišek Ušeničnik. Prinaša na celi poli, 16 strani velike osmerke, izredno lepe in spodbudne članke, poročila itd. o »Vednem čiščenju presv. Rešnj. Telesa«, o apostolstvu molitve, (tudi molitne namene za ves mesec in za vsaki dan), o božjem Sreč Jezusovem, o praznovanju prvega petka v mesecu, o raznih bratovščinah, tudi o tretjem redu sv. Frančiška. Članki z naslovom: »Iskrice presv. Sreč Jezusovega«, ki se v vsakem zvezku nadaljujejo so tolikanj izborni, da si v tem oziru ne moremo nič kaj boljšega želeti. Da, to se pravi zbujati pravo pobožnost, oživljati resnično ljubezen božjo med našim vernim slov. ljudstvom! Kar najbolj mogoče iskreno priporočam ta list na vse strani. »Venec cerkvenih bratovščin« izhaja vedno vsaki mesec in stane po pošti pošiljan 72 kr. na leto. Naročnina se pošilja upravnistvu, Kopitarjeve ulice št. 2. Letos izdani zvezki se še vsi dobivajo. Zagotavljam, da ne bode gotovo nikomur žal, kdor si ga naroči. M. L.

Gospodarske stvari.

Peronospora ali strupena rosa ter način, kako se tej boleznii obraniti.

(Govoril dne 27. maja na podučnem shodu središkega bralnega društva „Edinost“ Anton Kosi, učitelj in posestnik v Središču.)
(Konec.)

Se pred kakimi petnajstimi leti so prodajali vino-rejci po okolici četrtinjak mošta po 60—70 gld. in pri